

RUHUNA SALAMLAR GÖNDƏRİRİK...

Hər bir yaradıcı şəxsin dünyaya öz fərdi baxışı oluğu, başqalarının görə bilmədiklərini, duymadıklarını təbii istedadı olanlar görür, duyurlar.

Qanında-ruhunda yaradıcılıq duyumu olan, həyatdan erkən köç edən bir əsl şair bərdə söz açıb, onun görüb-duyduqlarını necə ustalıqla verdiyi - çatdırdığı poetikləşmiş anlara, münasibət bildirməyi bir qələm əhli kimi özümə mənəvi borc bilirəm...

«Hümmətin nəğməli dünyası» şeirlər kitabı ilə ilk tanışlıqda yeddi kitab səhifəsində yer almış «müəllifdən» olan səhifələrdə, can üstə olan anasının son görüşünə tələsən bir gözəl övladın düşüncələrini - duyğularını necə təbli-canlı verməsi, duyğulu üreyinin döyüntüsü ana sevgisinin «kardiogramı»dır desək, bu fikrimizi daha dəqiq çatdırmış olarıq...

Ana görüşünə bütün varlığıyla can atan həyatitexniki səbəblərə görə uzaq məsafədən gələn övlad anasıyla son görüşə gecikir... Bu yazı-xatirə ayrılıqda bir həsrət notlu, nisgil yüklü hekayət-elegiyadır...

Hümmət Nüsrətin şeirlər kitabında ilk şair «Ana Vətən» adlanır. Qarabağ itkisi könlünə rahatlıq verməyən müəllif özgə diyarda güllərin-çiçəklərin qoxusunun olmadığı, bu yerin gözəllərinin baxışının da nazlı olmadığını yazır. Qürbətdə onu nəğmənin də isitmədiyini, kökləmədiyini qeyd edir. Daxili bir yangıyla Bakı - Təbriz ayrılığını iki misrada çatdırır:

Bu sahilədən o sahilə baxırıq,

Şəhriyarın ömrün üzdü ayrılıq.

Bu sətirlərlə bir xalqı ikiye bölən sahillərdən baxarkən, poeziyamızın nəhəngi «Heydər babaya salam» poemasının müəllifi, böyük şairimiz N.Şəhriyarın taleyinə qəlb ağrısıyla yandığını «Şəhriyarın ömrün üzdü ayrılıq» misrasıyla çatdırır.

H.Nüsrət «Bacım» şeirində istəklili bacısına qarşı xeyir-duasını ürəklə verir:

Səndən uzaq olsun qüssə də, qəm də,

Ağlasan sevincən, ağla, sən bacım.

Bacısını gözü yaşlı görmək ağır dərddir. Şair isə bacısına sevincdən ağlamasının xeyir-duasını verir, bundan böyük istək, dilək olarmı?! Eləcə də, şair qardaşımız bu arzusunun bacısının şəxsində bütün qadınlarımız, ana-bacılarımıza ünvanlayır.

Müəllifin ana sevgisi tükənməzdir - sərhədsizdir. «Səni sevirəm» şeirinin son bəndi anadan - bu müqəddəs varlıqdan deyir:

...Dünyada mənimçün hər şeydən əziz,

Hər sözü, kəlməsi saf su tək təmiz,

Bir insan yaşayır canımdan əziz,

Bu sənən, anacan, səni sevirəm.

Torpağa sevgi də ana sevgisindən başlayır. Çünki insanı dünyaya gətirənin həyatı təcrübəsi, Vətənin insan üçün nə demək olduğunu gözəl bilir. Övlad böyüdükcə, ana südüylə ötürülən «genetik» sevgini, sonradan sözü, söhbəti, öyüdüylə verir - çatdırır...

H.Nüsrətin anayla bağlı şeirləri çoxdur. «Ürəyimdədir» şeirinin elə ilk bəndində deyilir:

Mehriban anamın şirin laylası,

Vurğunun mahnısı ürəyimdədir.

Anasının şirin laylasıyla böyüyən - pərvazlanan şair S.Vurğunu da xatırlayır. Elə buradaca müəllifin şeirləri ana mayasından, Vurğun nəğmələrindən tutduğu fikirinə gəlirik.

Heç şübhəsiz ki, ananın yeri ayrı olduğu kimi, atanın da yeri - mərtəbəsi də çox ucadır. «Ata» şeirində müəllif çox lakonik şəkildə yazır:

Bir vaxt körpə idim, anlamayırdım,

Ən şirin söhbətim, sözüm, ay ata.

Qara saçlarına mənmi dən saldım,

Saçın tək ağ olsun üzün, ay ata.

Ataya, saçı kimi üz ağlığı arzulayan övlad xeyir-duası, ataya yüksək sevginin əlamətidir.

Sevginin-məhəbbətin anası eşqdır. Bütün sevgi adında olan sinonim sözlər, eşqin övladlarıdır. «Məni» şeirində, bir bənddə sevgiyinin bir neçə duyğulu anını verə bilmək, yazardan ustalıq tələb edir, «Məni» şeirinin ilk bəndində olduğu kimi:

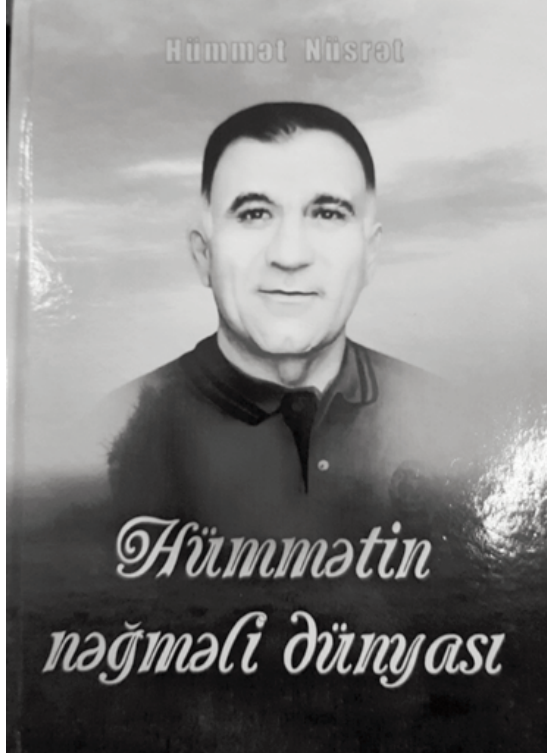
Bəzən asta-asta gülümsəyirsən,

Bəzən danışsən sən qəmli-qəmli.

Bəzən ürəyimə nicat verirsən,

Bəzən görünürsən sən gözü nəmli.

Şeir dörd bəndlikdir. Sevən aşıq sevgilisinin qəmli görünməsinə dözmür. Sonda «ürəyim sevgi-

dən hey alovlanır», sən gəl bu sevgidən ayrıma məni! Sevən bir şəxsin - son fikri qətidir, onun sevgisinin taleyi qarşı tərəfdən çox asılıdır.

Vətən dünyaya göz açılan torpaqdan başlayır» aforizmi burda yerinə düşür: Şairin doğulduğu torpağın böyük sənətkarlarını ehtiramla xatırlayır, fəxr etməklə yurdunun nəğməkarlarının davamçısı olduğunu vurğulayır. «Şamaxım, ey mənim doğma diyarım», deməklə Şamaxıya bircə misrayla övlad sevgisini bildirir. «Nəsimi, Seyid Əzim qanıdır qanı», deyərək böyük sənətkarlar yurdunun övladı olduğu qururların.

Yenə də Şamaxısına üz tutur: «Şamaxım, anam tək əzizsən mənə», misralarıyla təkrarən Şamaxıya bağlılığını bildirir. Son bənddə isə şair-insan mövqeyini ortaya qoyur:

Hümmət fəxr eləyir öz şəhəriylə,

Hər yerə qürurla çəkir adını.

Şamaxıya nəğmə yaxır qəlbiylə,

Şamaxıya verər hər vaxt canını.

Vətən, torpaq sevgili sənətkar, dünyaya göz açdığı yurduna - ocağına bu səmimi, ürəkdən gələn misralardan artıq daha nə deməlidir?!

Şeirlə yaşayan, nəfəs alan şair, bəzən təklənəndə-qəribşəyəndə təsəllisini də şeirdə tapır:

Təsəlli umuruam, alım, de kimdən,

Təsəllimdir hər vaxt şeirim mənim.

Şairlər həssas qəlb sahibi olurlar. Belə insanlara yaradıcılıqları nəinki təsəlliyə, eləcə də köklənməyə inamlı olmağa stimül verir...

Vətənimizin baş şəhəri - paytaxtına üz tutan şair «Bakı» şeirində gözəl Bakımızın qiymətini dəqiq verir:

...Doğrudan qəribədir,

Coşdurur qəlbi Bakı.

Füsunkardır, gözəldir,

Cənnət qucağın Bakım.

Bakının qəlb coşdurması, gözəlliyi, bir cənnət qucağı olması, şairə könül xoşluğu bağışlamağı da təbiidir

«Şairlik özünə inamdan başlayır» - fikri H.Nüsrətin də yaradıcılığına özünü göstərir. Müəllifin «Ağlayır» şeiri bu qəbildəndir:

Şeir dünyasında mən də var idim,

Özümə bir kiçik yer axtarırdım.

Baharda yetişən ilk nübar kimi,

Bəlkə də dadımı özüm danırdım.

Səmimiyyətlə deyilmiş bu bənd təvəzakarlıqla səslənir. «Şeir dünyasında mən də var idim», deyən şair, də sonra özünə poeziyada kiçik bir yer axtarlığını, daha sonra ilk nübar kimi, deməsi, «bəlkə də dadımı özüm danırdım» fikirləri təbii olduğu qədər də səmimidir. Bu misraları içində, şeirin dadlı olması təzədir. Şeir mənalı, məzmunlu olar, - dadlılığını isə qələm dostumuz deyib...

...Bir neçə kəlmənin müəllifiyəm,

Sözümdə sadəlik, məhəbbət vardır.

Qəlbimdə kök salan arzunu görsən,
Bilərsən şeirsiz kainat dardır.

Söz sahibi ilk növbədə özü-özünə qiymət verməlidir. «Ağlayır» şeirindən təqdim etdiyimiz bu bir bənd «Şeirsiz kainat dardır» fikriylə bitir. Burda şeirin kainata genişlik bəxş etdiyini deyən şairin sözü verdiyi qiymətin görüntüsüdür.

Şairin «Gözəldir» şeirinin özü də çox gözəldir:

Yurdumun tərifin edirəm hər gün,

Çiçəyə bürünmüş eli gözəldir.

Yayılr hər yerə ətri hər gülün,

Aşib-dolaşan coşqun seli gözəldir.

Bu bir bənd özü bir təbiət lövhəsi deyilmi?! Adətən, selə mənfi münasibət bəsləyirlər. Lakin bir məcrada axan, kükrəyən, zişansız selin coşğunluğunun gözəl olması da şair gözüylə baxılması gözəl olması təbii yanaşmadır.

Həyatdan erkən köçən qələm dostumuzun şeirlərinin dili rəvan, axıcıdır. Mövzuları rəngarəngdir. Əksər qoşmaları, gəraylıları nəğmə təsiri bağışlayır. İnanıram ki, istedadlı qələm dostumuzun nəğmələrinə mahnı bəstələncəkdir. Çünki bu fikri müəllifin ürəkdən su içən şeirləri deyir.

Kitabın çapı ərəfəsində kompüter vərəqində oxuduğum şeirlərdən nümunələr götürməmişdim. Nəşriyyatın direktoru Adil müəllim bu kitabın işıq üzü görməsi üçün çox ürək yangısıyla yanaşdığından məni tələsdirdi ki, kitab gecikir, tezlaşdır, oxu təhvil ver... Əlbəttə, bəzi şeirlərdə texniki ölçülər pozulsa da, fikirlərə -- mənaya xələl gəlməsin deyər, müəllifin yazdıqlarına müdaxilə etmədim...

Bütünlükdə 256 shifə olan «Hümmətin nəğməli dünyası» şeirlər kitabı haqqında söz deyərək, kitabı bütünlüklə yenidən oxumaq imkanım olmadı. Şairin «Ağlayır» adlı sözlə-poeziya ilə bağlı fikir bildirən bu şeirdən sonra, «gözəldir» şeirini oxuyub dayandım. Həmin şeirləri «Çoxddan salamalyıb Vətəni bahar» misrası məni kövrəltdi. Üzümlü göyə tutub, ruhun şad olsun, nəğməkar dostum, dedim. İndi torpağımızı, millətimizi, bayrağımızı «Zəfər sədası» salamlayır, işğalına dözmədiyən Qarabağın yağı cəngindən azad olundu. Bu qələbə sənin gözlədiyən ən böyük arzularının ilkiydi...

...Kitabındakı, adının, imzanın yanında sənin adınla yanaşı yaşayan «bir ata var - şeirində üz ağlığı» arzuladığın atan. Səninlə yanaşı - birlikdə yaşaya bilməsə də, adına qoşduğu adıyla təsəlli tapır, - sən kitabının çap olunması, - doğulması atana ruh verir ki, özünü kökləsin, Nüsrət adını daşıyan nəvəsinin toyunu görsün... Sənin doğulan bu kitabın, atanı sən doğulanda sevindiriyi qədər sevindirir.

Sənin, Hümmət Nüsrətin ruhunun sevincinə qoşulur, qoynunda yaşadığımız torpaq üstündən sən ruhunun dolaşdığı təmiz səmaya - göyə salamlar göndərərək, deyirik - görüşənə kimi, - qələm dardaşımız...

2023

Nazim Əlioğlu
yazıçı-publisist.